

зазначити, що ефективне використання ресурсів є критичним для успішної діяльності будь-якої організації.

Менеджери середнього рівня відіграють ключову роль у забезпеченні того, щоб рішення, прийняті різними службами, сприяли загальній якості послуг.

Важливими викликами у цій області є постійні зміни в умовах ринку, швидкий темп технологічного розвитку та зростання очікувань споживачів щодо якості обслуговування. Проте, відповідно до цих викликів, також відкриваються перспективи для подальшого розвитку, зокрема впровадження інноваційних технологій, розвиток аналітичних інструментів для прийняття рішень та постійне вдосконалення процесів управління ресурсами. Вирішення цих викликів та використання перспектив розвитку допоможе підвищити конкурентоспроможність організації та забезпечити високу якість наданих послуг [3].

Література:

1. Давидова О.Ю. Управління якістю продукції та послуг у готельно-ресторанному господарстві: підручник. Харків : ХДУХТ, 2018. 277 с.

2. Клапчук В., Білоус А. Управління якістю продукції і послуг у готельно-ресторанному господарстві: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : [б.в.], 2013. 118 с.

3. Моргулець О.Б. Менеджмент у сфері послуг: навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 221 с.

РЕФІНАНСУВАННЯ БАНКІВ У ПЕРІОД НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Гаркуша Ю.О., кандидат економічних наук, доцент,
Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4584-830X>

Важливим інструментом монетарної політики є політика рефінансування комерційних банків. У період економічної або соціально-політичної нестабільності, під тиском значного відтоку депозитних вкладів з банківської системи, за відсутності достатніх додаткових ресурсів на міжбанківському ринку, національний регулятор має у розпорядженні механізм підтримки банківу вигляді кредитів рефінансування. Для банків, це можливість забезпечити свою короткострокову ліквідність, виконати вчасно власні зобов'язання. Для країни – це стабільність банківської системи та національної валюти [1, с. 266].

На сьогодні до переліку кредитів рефінансування Національного банку України відносяться короткострокові кредити, а саме: кредити овернайт, кредити, надані у вигляді тендерів, строком до 14 та до 90 днів, екстрена підтримка системно важливих банків, строком до 90 днів. До довгострокового рефінансування належать кредити, надані від 1 до 5 років та стабілізаційні кредити.

До початку впровадження військового стану Національний банк України застосовував стандартні інструменти підтримки ліквідності банків, зважаючи на монетарні параметри та допустимі обсяги, що забезпечували збалансування на грошово-кредитному ринку.

Паралельно із введенням в дію воєнного стану в Україні, Національним регулятором була прийнята Постанова «Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану» № 18 від 24 лютого 2022 року [2]. На основі даного документу розпочався принципово інший порядок діяльності банківської системи в нових реаліях. Безпосередньо, для підтримки банківської ліквідності Національний банк України запровадив механізм бланкового рефінансування банків другого рівня, суть якого полягала у скасуванні обмежень рефінансування щодо суми і строку та можливості пролонгації кредитних договорів ще на один рік. Станом на 3 березня 2023 р. бланкові кредити рефінансування отримали 29 банків. При цьому загальний обсяг заборгованості банків за таким рефінансуванням становив 20,2 млрд. грн., що становить менше 3 % депозитних вкладень [3]. У період березня-червня 2022 р. потреба в підтримці від регулятора децю спала, однак знову відновилась у липні-вересні. До кінці 2022 р. питання забезпечення достатнього рівня ліквідності банків вдалося вирішити.

Після стабілізації ситуації на фінансовому ринку, з метою і подальшої підтримки ліквідності банківських установ, Правлінням Національного банку України було прийнято відповідне рішення щодо проведення тендерів залежно від напрямку розвитку ситуації в країні. Отже, національний регулятор, маючи достатньо ефективний і гнучкий механізм рефінансування та досвід роботи у періодах нестабільності, має на сьогодні можливість вчасно підтримати банки щодо забезпечення ліквідності.

Література:

1. Гаркуша Ю.О., Закарян А.В. Особливості рефінансування банків в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2017. № 14. С. 266-269. URL <http://surl.li/oorld>
2. Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану: постанова НБУ № 18 від 24.02.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0018500-22> (дата звернення: 07.03.2024).

ОЦІНКА ПРИРОДООХОРОННИХ ТЕРИТОРІЙ ЯК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ СИСТЕМИ МІКРО- ТА МАКРОРІВНЯ

Горінштейн М.А., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії*,
Інститут агроекології і природокористування НААН, м. Київ, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-2555-2124>

Природоохоронні території є спеціально відведеними зонами, створеними з метою збереження та охорони навколишнього середовища. Їх головна роль полягає в тому, щоб забезпечити збереження різноманітності природи та екосистем, які вони охоплюють. Ці території виконують важливу функцію у підтримці природної рівноваги, створюючи середовище для збереження життя рідкісних та вразливих видів тварин і рослин.

Крім того, природоохоронні території допомагають у збереженні природних ресурсів, які забезпечують життя на Землі. Вони є важливими джерелами води, регулюють кліматичні процеси, забезпечують ґрунтові ресурси та інші корисні екосистемні послуги. Це дозволяє підтримувати екологічну рівновагу та забезпечує стабільність природного середовища.

Однак значення природоохоронних територій не обмежується лише екологічними аспектами. Ці території також необхідно розглядати як складні соціально-економічні системи, які взаємодіють як на мікрорівні, так і на макрорівні.

На мікрорівні природоохоронні території не лише відіграють важливу роль у збереженні біорізноманіття та екосистем, але й мають значний вплив на життя місцевих громад та відображаються у економічній діяльності населення.

Одним із найбільш очевидних проявів впливу природних ресурсів на місцеві громади є розвиток екотуризму. Природні красоти та екологічно чисте середовище привертають увагу туристів та

---

* Науковий керівник – Бендашук О.О., д.е.н., доцент